

Uit de Natuurbescherming

Hoe behouden wij het Edelhert?

Gedurende de laatste maanden heeft het plan van de directie Faunabeheer van het Ministerie van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening om in de omgeving van Elspeet op de Veluwe een gebied van 900 à 1000 ha te omrasteren ter bescherming van het Edelhert, in brede kringen verontrusting gewekt. Bovendien is hierbij opnieuw de aandacht gevestigd op de gevolgen, zowel voor de recreatie als voor het natuurbehoud, van de afsluiting van een uitgestrekt bosgebied ter grootte van 600 ha ten zuiden van Apeldoorn in 1954.

De instandhouding van het Edelhert — een belangrijk en spectaculair element van onze wilde fauna — is om verschillende redenen een precare zaak. De belangrijkste van de factoren die een rol spelen in de bedreiging met uitsterven is wel, dat het biotoop van dit grofwild als gevolg van het toenemende recreatiebezoek, de intensiteit van het snelverkeer en de maatregelen tegen schade aan landbouwgewassen en jonge bosaanplant, geleidelijk is beperkt tot de allerarmste zandgronden, zodat een drastische bijvoeding van de dieren noodzakelijk is. Naar onze mening rechtvaardigen de overwegingen, dat soorten van de wilde flora en fauna in ons land niet mogen worden uitgeroeid, en dat het hier een soort betreft, die een zeer grote esthetische waarde bezit, een dergelijke, enigszins kunstmatige instandhouding ten volle.

Toen zich in de jaren na de laatste oorlog op bepaalde gedeelten van de Veluwe, ondanks de talrijke omrasteringen, een bijzonder ernstige land- en bosbouwschade manifesteerde, achtte het hoofd van de afdeling Wild- en Vogelschade en Jacht (thans directie Faunabeheer) het noodzakelijk om over te gaan tot het instellen van een hertenreservaat op de Staatsgronden tussen Apeldoorn en Hoenderloo. Hiertoe werd in 1954 een bosgebied van 600 ha, dat tevoren vrij toegankelijk was, geheel voor het publiek gesloten. Een ander deel van het gebied werd slechts onder bepaalde voorwaarden toegankelijk gesteld. Binnen de omrastering werden wildakkers aangelegd en de Edelherten kunnen er in volledige rust leven. Daarentegen zullen vele natuurliefhebbers pijnlijk zijn getroffen bij de constatering, dat er, behalve de reeds zo talrijke militaire en particuliere rasters en verbodsborden, op de Veluwe nu ook nog dergelijke ontsierende attributen zijn verzezen ter bescherming van het Edelhert.

Ter voorkoming van aanzienlijke schade aan landbouwgewassen op de noordelijke Veluwe bestaat thans het plan om een bos- en heidegebied ter grootte van 900 à 1000 ha ten oosten van Elspeet eveneens van een omrastering te voorzien; voor het publiek zouden slechts bepaalde openbare wegen toegankelijk blijven. Ook hier krijgt men de indruk, dat een oplossing wordt nagestreefd, die slechts aan de belangen van faunabeheer en landbouw tegemoet komt, maar waarbij de belangen van de bescherming van natuur en landschap ten behoeve van de recreatie over het hoofd worden gezien. Bovendien kan men zich afvragen of het niet mogelijk is om de wildschade te beperken door langs de meer gebruikelijke weg jaarlijks een aantal herten af te schieten.

Wanneer zich op bepaalde gedeelten van onze laatste complexen bos en woeste gronden een bijzonder ernstige land- en bosbouwschade manifesteert, dan is een wetenschappelijk onderzoek gewenst teneinde het juiste evenwicht te vinden tussen het beschikbare herten-areaal en de beschikbare voedselbronnen enerzijds en het toelaatbare hertenbestand anderzijds. Zolang de resultaten van een dergelijk objectief onderzoek niet bekend zijn en bovendien géén behoorlijke afweging van de belangen van landbouw, bosbouw, recreatie en natuurbehoud heeft plaatsgevonden, is de afsluiting van voor de recreatie bestemde gebieden ten behoeve van hertenreservaten prematuur en daarom in een zo dicht bevolkt land als het onze onaanvaardbaar.

9 februari 1959

Peter Nijhoff

Rectificatie: De onderschriften bij de kaartjes op blz. 28 en 29 zijn omgewisseld — (Red.)